N°. 112. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag den 10 Mei.

De GOUVERNEUR der PROVINCIE NOORD-BRABAND, ontvangen hebbende eene missive van den Heere Kolonel, kommandant der Artillerie te Velde, van heden, n°. 754, houdende kennisgeving, dat door de Artillerie troepen te Velde, op de navolgende dagen en plaatsen, met den kogel op eene schijf zal geschoten worden; als:

Den 7den Mei aanstaande, op de Gromvoirtsche heide, in de rigting van den toren van *Helvoirt*, op den laatsten molen, links van de stad *'s Bosch.*

Den 8sten dito, op de Berlicumsche heide, in de rigting van den molen van *Heeswijk.*

Den 9den dito, op de Kempensche heide.

Den 10den dito, op de heide tusschen *Tilburg en Houten*, links van den Steenweg, achter de Pannebakkerij.

Den 11den dito, op de Woenselsche heide, links van den weg op *Oirschot.*

Den 12den dito, op hetzelfde terrein.

Den 14den en 15den dito, op de Gromvoirtsche heide, als boven.

Den 16den dito, op de Berlicumsche heide, als boven.

Brengt zulks, door toezending van afschriften dezes, ter kennis van Heeren Burgemeesters en Wethouders en Burgemeesters en Assessoren, der aan voorschreven terreinen belendende Gemeenten, met aanschrijving, om hunne ingezetenen daarvan te prevenieëren, ten einde, tot voorkoming van ongelukken, het terrein, hetwelk door het schieten zal bestreken worden, gedurende de voorschrevene oefeningen worde vermeden

Zullende dit besluit wijders in de binnen deze Provincie uitkomende Nieuwspapieren worden geplaatst, ten einde daaraan meerdere publiciteit te geven.

's Hertogenbosch, den 5den Mei 1832.

De Gouverneur voornoemd,
A. J. L. VAN DEN BOGAERDE.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den Mei.

GEEST DER EEUW.

Toen, eenige jaren geleden, Mr. I. DA COSTA zijne *Bezwaren tegen den Geest der Eeuw* in het licht gaf, verhief zich daartegen een algemeene kreet van afkeuring. Bevoegde, halfbevoegde en geheel onbevoegde verdedigers van den aangevallen geest traden op; de pennen werden met drift versneden en de drukpersen zweetten onder de menigvuldige *antwoorden, bedenkingen, wederleggingen* en wat niet al meer, den heer DA COSTA toegezonden. Men is daarin destijds onbetwistbaar te ver gegaan. Vooringenomenheid met den geest der eeuw leidde evenzeer derzelver verdedigers tot onregtvaardigheid, als tegeningenomenheid de gisping welligt wat al te streng had doen zijn. Men had stellig beter gedaan, en misschien ware menige latere dwaling ontweken, indien men denzelfden ijver, waarmede men thans het mingegronde der genoemde *Bezwaren* bestreed, aangewend had ter behartiging der daarin vervatte nuttige wenken.

Bedriegen wij ons niet, dan heeft de Geest der Eeuw, sedert, velen van zijne aanhangers en vereerders verloren. Menigeen is van vroegere dwalingen terug gekomen, geleerd hebbende tusschen den *schijn* en het *wezen* te onderscheiden. Intusschen is veler terugkeer slechts gedeeltelijk, en meer teweeggebragt door de verschrikkelijke gevolgen der gehuldigde leer dan door de overtuiging van het verkeerde der leer-zelve. Van dezen is het te verwachten, dat de veranderde wijze van zien slechts zoo lang duren zal, als die gevolgen zich doen gevoelen, terwijl kalmer tijden, weder van lieverlede tot de oude eerdienst zullen terug leiden. Indien het getal der zoodanigen de meerderheid uitmaakt, dan, voorzeker! zoude de ervaring van het tegenwoordige tijdvak grootendeels verloren gaan, en de toekomst niet zijn, wat zij, na deze leerrijke dagen, wezen kon, en men met grond zoude kunnen verwachten.

Eene aandachtige beschouwing van de menschen en derzelver handelingen zoude intusschen het laatste doen vreezen. Het is niet te ontkennen, dat men onder de ijverigste bestrijders van de tegenwoordige bejammerenswaardige, maar toch natuurlijke gevolgen van het liberalismus, nog ijverige vereerders van het liberalismus zelf aantreft; even alsof het berokkende kwaad niet in het *beginsel*, maar alleen in de verkeerde *toepassing* gelegen was. Men misleide zich niet. Zelfbedrog, door alle tijden heen, verderfelijk, is vooral nu noodlottig; omdat wij, door de ervaring overtuigd, van het gebrekkige van het tot hiertoe gevolgde stelsel, de noodzakelijkheid gevoelen een ander aan te nemen; en zelfmisleiding in deze de oorzaak van eenen geheelen leeftijd van dwaling en jammeren zijn kan.

Men wijte dus niet aan de *toepassing* wat alleen in de *leer* zelve vervat is. Men hebbe, om zich van het verkeerde daarvan te overtuigen, slechts den blik te vestigen op die streken, waar de heerschende Geest der Eeuw, elken breidel afgeworpen hebbende, zich in zijne ware gedaante vertoont. Dezelfde toepassing van hetzelfde beginsel leveren Parijs en Brussel, Warschau en de Pausilijke Staten op; terwijl het meer dan waarschijnlijk is, dat wanneer elders die Geest onbeperkt zal zegevieren, ook daar gelijke verschijnselen gelijke zegepraal zullen kenmerken.

Nog eens: men misleide zich dus niet! Men trekke uit de jongste ervaring al het voordeel, wat zij werkelijk bevat; en late zich niet door zelfbegoocheling (mede een hoofdtrek van den Geest der Eeuw) wegslepen, om weder als waarheid te vereeren, hetgeen men nog zoo kortlings als logen had leeren kennen. Dwalen is menschelijk; in hetzelve te volharden, vooral na het bekomen der overtuiging van zijne verkeerdheid, is iets anders dan dwaling, en de zedelijke verantwoordelijkheid deswege grooter naar gelang de gelegenheid tot geheele terugkeering gunstiger was.

Zelfverheffing was mede een der gevolgen, vruchten, of zoo men wil, eigenschappen van de dienst, den Geest der Eeuw toegebragt. Naar gelang de mensch zich-zelven op den voorgrond plaatste, en hoogachtte, werd het Goddelijk gezag minder geschat en geëerbiedigd. De Godheid daalde, naar mate de menschheid verheven werd; en terwijl het gebouw van menschelijke wijsheid, gelijk oudtijds Babel, tot den Hemel werd opgetrokken, deed men al het mogelijke om den Tempel der Eeuwige Wijsheid te slechten. Men wane dit niet overdreven. Eene onpartijdige beschouwing van het karakter dezer eeuw zal de gegrondheid daarvan doen blijken; en Nederland moge, in vergelijking met de meeste andere landen, hierin eene eervolle onderscheiding verdienen; het valt niet te ontkennen, dat de heerschende besmetting ook tot op dien bodem eenigzins doorgedrongen was.

Het is voor ons van het grootste aanbelang, dat wij ons omtrent onzen zedelijken toestand geene droombeelden vormen; dat wij niet enkel toejuichen, waar ook berisping gevorderd wordt; dat wij met wortel en tak uitroeijen, hetgeen wij als onkruid hebben leeren kennen. Daartoe behooren vele der geliefkoosde denkbeelden van later tijd, daartoe vooral de stelling onzer meerdere voortreffelijkheid boven vroegere geslachten, waaruit zoo menige dwaling ontstaan is, daar zij ons voor onze wezenlijke gebreken blind deed zijn! Voortgang, ja is in den aard van den menschelijken geest gelegen; maar niet alles wat wij daarvoor aannemen, is werkelijk vooruitgaan. Er is eene wezenlijke geestvolmaking, er is eene schijnbare, en zeker is het, dat bij de zelfvergoding in wederkeerige loftoezwaaijing, waarvan deze eeuw, meer dan eenige andere, de blijken opleverde, veelal het schijnbare voor het ware is aangenomen geworden.

De omstandigheden hebben, meer dan redenering, onze oogen geopend. Dat wij ze niet weder sluiten! Dat wij het kwade van den geest der eeuw blijven verfoeijen, zonder ons door het schijnschoon van deszelfs opsmukking te laten misleiden. Vaste beginselen en deze alleen moeten de grondslagen uitmaken van ons volgend maatschappelijk bestaan. Godsdienst moet het fundament wezen, waarop ons staatkundig gebouw wordt opgetrokken. Zonder haar — wat ook de geest der eeuw predikte van afscheiding der godsdienst en staatkunde, — zonder haar geene duurzaamheid, geen waarborg voor het tegenwoordige noch het toekomende! — Strenge beoordeeling van ons-zelven lichte ons daarin voor; want alleen door eene juiste kennis van ons-zelven, van onzen aanleg, van onze behoeften kunnen wij in staat gesteld worden te bepalen, wat in overeenstemming met *die* behoeften is. Wat behoeven wij de oogen naar elders te rigten! Waarom, *ook* in het staatkundige, onze [illegible] te Londen of te Parijs te zoeken? Het is welligt [illegible] van het gebrekkige van sommige onzer staatk[illegible], dat zij kopijen waren, in plaats van uit onze [illegible] behoeften te zijn afgeleid.

Mogt het gebrekkige verbeterd, het goede behouden worden, en de ervaring aldus niet verloren gaan; opdat de geest der eeuw, na dit tijdvak van beroeringen, voortaan eene goede gen[illegible]!

— De heugelijke verjaring van H. K. H. de prinses *Marianne* wordt heden alhier op de gebruikelijke wijze gevierd; ter gelegenheid van denzelven zal dezen avond een luisterrijk bal gegeven worden.

— Gisteren morgen is Z. K. H. de Prins Veldmaarschalk, van den generaal *Van Hooff* en Hoogstdeszelfs ordonnans-officieren vergezeld, met de stoomboot *Julia* uit 's Bosch naar de residentie vertrokken. Z. K. H. is nabij Veen op het koninklijk stoomjagt, dat tot zoo ver de rivier had kunnen opvaren, overgegaan. Naar men dacht, zou de Prins over een acht dagen naar het hoofdkwartier terug keeren.

Uit 's Hage verneemt men dat Z. K. H. er in den namiddag is aangekomen. Ook de drie jonge Prinsen, welke van Amsterdam een togtje door Noord-Holland hebben gedaan, zijn gisteren te 's Hage wedergekeerd. HH. KK. HH. de Prinsen *Frederik* en *Adelbert* waren zondag reeds van Amsterdam teruggekomen.

— Uit Berlijn wordt gemeld dat HH. KK. HH. Prins *Albert* van Pruissen en Prinses *Frederik* der Nederlanden den 4den dezer in welstand aldaar waren aangekomen.

— Op den 5 dezer is te Amsterdam, in den ouderdom van 70 jaren overleden de vice-admiraal *A. Kueel*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Gedurende het 1ste kwartaal dezes jaars zijn, in de onderscheidene Nederlandsche havens, 544 zeeschepen ingeklaard, houdende 65,716 tonnen, waaronder 203 Nederlandsche, houdende 25,162 tonnen, zijnde alle geladen; voorts nog 68 schepen, of 5701 tonnen, in ballast, waaronder 34 Nederlandsche van 3287 tonnen; terwijl gedurende hetzelfde tijdvak zijn uitgeklaard 404 geladen zeeschepen, metende 43,288 tonnen, waaronder 213 Nederlandsche, van 23,142 tonnen, behalve 363 schepen houdende 83,300 tonnen, in ballast, waaronder 287 Nederlandsche of 26,866 tonnen.

— Naar men verneemt worden er toebereidselen gemaakt tot het daarstellen van twee legerkampen, waarvan het eene nabij Rijen, ter plaatse waar in 't verledene jaar het kamp is geweest, zou gevestigd worden; het andere op de Agtsche heide, bij het dorp van dien naam, tusschen Eindhoven, Oirschot en Best. De 1ste en 2de divisien zouden, naar men verzekert, beurtelings, dat te Rijen; en evenzoo de 3de en reserve divisien het kamp nabij Agt betrekken.

— Uit Maastricht wordt van den 6den dezer het volgende gemeld:

» In het brusselsch dagblad *l'Indépendant* van den 3den dezer, vindt men in een artikel, *Arrestation d'un brigadier des douanes* getiteld, eene menigte onwaarheden over dit voorgevallene verhaald. Het navolgende zal het voorgeven van den schrijver van dat artikel genoegzaam wederleggen:

» Op den 1sten dezer had de kommandant van het detachement der kurassiers, een [illegible], zich met zijne onderhebbende manschappen op den Tongerschen steenweg begeven. Tusschen den 4den en 5den mijlpaal bevond zich een brigadier der belgische douanes, *Trissen* genaamd, tot het uitoefenen zijner ambtsbetrekkingen. Aangezien nu geen der belgische douanes, volgens de instructien van hun gouvernement, het regt hebben van tusschen de zoogenaamde *poteaux* van in- en uitgaande regten, rond de vesting Maastricht gesteld, hunne ambtsbetrekkingen uit te oefenen, zoo moest zulks den kommandant der veldontdekking tot de veronderstelling aanleiding geven, dat de ambtenaar *Trissen*, op eene slinksche wijze, de vesting had willen naderen en kwade voornemens in den zin had; hij werd bijgevolg aangehouden, binnen de vesting en naar de hoofdwacht gebragt. Korte oogenblikken na zijne aankomst aldaar, kreeg de kapitein, met de algemeene politie belast, bevel voormelden *Trissen* bij den opperbevelhebber der vesting te geleiden, waarna hij, na weinige minuten, door gezegden kapitein *alleen* weder buiten de vesting gebragt en in vrijheid gesteld is geworden.

— Z. M. de Keizer van Rusland heeft den generaal *Stroganoff* tot generaal-directeur van de regerings-commissie voor de binnenlandsche en geestelijke zaken en het onderwijs benoemd, den generaal *Kutaiski* voor de justitie, en den staatsraad *Fuhrmann* voor de financien.

— Het getal Polen, hetwelk zich in Pruissen bevindt, vermindert [illegible] de bloedverwanten van velen hunner komen hen terug [illegible] der Polen, die zich naar Frankrijk hebben begeven [illegible] voor het pruissisch gouvernement: zekerlijk [illegible] Pruissen tevreden zijn geweest, indien men hen niet [illegible] beloofde land had voorgesteld.

[illegible]

— Gisteren avond is de koning van [illegible] De eerst was van den generaal [illegible]

— De heer [illegible], onze minister van buitenlandsche zaken, is voor [illegible] dagen naar Brugge vertrokken; [illegible] dat hij terug zal zijn tegen de wederopening van de zitting der vergaderingen.

— [illegible] dat men zich met de vorming van een poolsch regement bezig houdt, waarvan het opperbevel aan den generaal *Daine* zou toevertrouwd worden. Dit berigt wordt echter door een ander dagblad tegen gesproken.

— Gisteren is de 8ste batterij veld-artillerie, tot de divisie van den majoor *Kessels* behoorende, door Mechelen gepasseerd; dezelve begaf zich van Termonde naar Epeghem, en werd bij haren doortogt door den generaal *Duvivier* in oogenschouw genomen.

— Zondag laatstleden is de generaal *Malherbe* te Gent aangekomen, om het militair kommandement der provincie van den kolonel *Moyard* over te nemen; ook de gewezen oorlogs-minister *de Brouckere* is te Gent gearriveerd.

— De brief door den graaf *de Robiano* in *l'Emancipation* geplaatst, heeft aanleiding gegeven dat het lid van den senaat, de heer *Lefebvre Meuret*, insgelijks goedgedacht heeft, het publiek kenbaar te moeten maken met hem door hem gesprokene in het geheim comité; hij meent dat het veranderd besluit van den graaf *de Robiano* opzigtelijk het adres, waar dezelve eerst voor was geweest, doch na de rede des ministers van was teruggekomen, veronderstellen deed, of eene groote kracht aan de argumenten des ministers, of te kennen gaf eene aanmerking voor zijn gedrag, van na die mededeelingen nog op een adres aan te dringen; het is daarom dat hij er toe gekomen is zijne redevoering openbaar te maken, aan den minister overlatende, wanneer het tijd mogt zijn, zulks omtrent de mededeelingen te doen. In deze rede nu van den heer *Lefebvre Meuret* zoekt hij voornamelijk het nutteloze te betoogen, van in den boezem der vergadering en in geheime comités zijne verontwaardiging te betuigen, bedreigingen enz. te doen, zoo niet door een eenparig besluit, in openbare zitting genomen, tot het opmaken van een adres aan den koning besloten werd. Voorts laat hij zich uit over de geheimhouding en verzwijging van het 57ste protocol. Het was minder de minister, dewijl deze in den aanvang er geen kennis van droeg, maar de heer *van de Weyer* die hier te berispen viel, daar deze met volle kennis het stuk onderteekend en bij de stelling was tegenwoordig geweest. Hij kon zich overigens het stilzwijgen van het ministerie niet verklaren, tenzij het verlegenheid ware, omtrent een protocol, nog het meest beteekenend van degenen, die uit den boezem der conferentie waren voortgevloeid; deszelfs bestaan was niet twijfelachtig, het wijzigde de ratificatien van Oostenrijk en Pruissen; ja wat meer is, het vernietigde die, daar hetzelve vorderde dat het tractaat van 15 november *ten voordeele van Holland gewijzigd wierd.*

FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den Mei.

De *Moniteur* van heden houdt een uitgebreid artikel in, ten betooge dat er niets ongrondwettigs in gelegen is, wanneer de koning zelf den raad van ministers presideert; en dat bij gevolg, vooral daar de verantwoordelijkheid bij de uitvoering op dengenen rust, die eene ordonnantie of andere akte onderteekent, de president van den raad, ten strengste genomen, zeer wel kan worden ontbeerd. Het is niet mogelijk deze redenering voor iets anders te houden, dan voor eene regtstreeksche verklaring, dat men niet voornemens is den heer *C. Perier*, zoo lang deze nog eenige hoop geeft, van immer den gewigtigen post weder te kunnen opnemen, te doen vervangen, en de berigten, welke gisteren zoo omstandig omtrent eene verandering van ministerie werden rondgedragen, vinden, dien ten gevolge, dan ook heden niet het geringste geloof. De toestand van den heer *C. Perier* schijnt voorts sedert een paar dagen minder bedenkelijk, doch de ijlende koortsen houden steeds aan. Volgens de *Temps* zoude men gisteren eene consultatie hebben gehouden met zes geneesheeren, behalve de beide heeren *Esquirol* en *Broussais*, die den geheelen loop der ziekte gevolgd hebben. Het schijnt dat er tusschen deze laatsten een aanmerkelijk verschil van gevoelens plaats heeft, daar de heer *Esquirol* de aandoening der hersenen aan zwakte, de heer *Broussais* daarentegen aan irritatie toeschrijft; de eerste is dan ook voor versterkende middelen, de andere voor aderlatingen en koude baden. Zonderling genoeg, dat de consulterende geneesheeren zich gelijkelijk tusschen de beide gevoelens hebben verdeeld, en dat [illegible] trekkingen van den heer *Perier* ten laatste zijn tusschen[illegible] gekomen, en den heer *Broussais* de voorkeur [illegible].

— De dagbladen deelen nog onderscheidene [illegible] omtrent de gebeurtenissen te Marseille mede, [illegible] schijnt dat men meer en meer overtuigd [illegible] het bestuur in die overtuiging deelt, dat de [illegible] aldaar niet van dien bedenkelijken aard [illegible] in den beginne is voorgedragen. Inzonderheid [illegible] karlistische bladen het gewigt, door het [illegible], in een belagchelijk daglicht te stellen, [illegible] pligtigheid, welke men hun toeschreef, van zich af te wenden.

— De voorzorgen door de politie gisteren op de Place Vendôme genomen, zijn niet geheel nutteloos geweest. Tegen den avond verzamelde zich aldaar eene menigte volks en ontstond er eenige beweging. Twee jonge lieden met pistolen gewapend hebben, de

ambtenaren der politie aangevallen, doch zijn dadelijk door de overmagt omringd, en nadat een derzelve eene gevaarlijke wond had bekomen, in hechtenis genomen. Dit voorbeeld schijnt de menigte te hebben afgeschrikt, immers dezelve is langzaam verdwenen, en met het vallen van den nacht, was alles in rust.

— Te Grenoble zijn volgens bijzondere berigten op den 1sten dezer eenige ongeregeldheden voorgevallen, doch even als te Nismes en op andere plaatsen, waarvan vroeger gemeld werd, zonder gevolg gebleven.

— De ministeriele gedeputeerden ontvangen voortdurend in de departementen de sprekendste blijken van afkeuring. De heer *Amilhau* bij voorbeeld, is te Toulouse op een charivari onthaald; terwijl den heer *Joly*, die voor eenige maanden, wegens zijnen tegenstand aan het ministerie van de bediening van prokureur-generaal bij het geregtshof te Montpellier, ontzet werd, op denzelfden avond eene serenade werd gebragt.

— Het bulletin der cholera telt gedurende de laatste 24 uren 60 dooden.

— De persoon die voor eenige maanden den koning *Lodewijk Philips*, terwijl deze met de koningin te voet van de Tuilleriën naar het Palais Royal ging, in gevaar bragt van overreden te worden, is deswege in staat van beschuldiging gesteld en op gisteren voor het hof van assises verschenen. Het vermoeden dat het rijtuig met opzet tegen den koning gewend was, werd door het publiek ministerie inzonderheid door de omstandigheid bevestigd, dat hetzelve na reeds eenmaal den koning te zijn voorbijgegaan, nogmaals op het plein van het carrousel was terug gekomen, en dadelijk op denzelven gerigt, zoodanig, dat het niet gemakkelijk zoude geweest zijn aan hetzelve te ontkomen, indien niet het paard toevallig was ter neder gestort. Door de betrekkingen van den beschuldigden, wiens geheele familie even als hij-zelf tot de verklaarde aanhangers van den oudsten tak der Bourbons behoort, en wiens vader in de vorige revolutie op het schavot het leven liet, heeft deze zaak vrij algemeen de aandacht getrokken, te meer welligt, omdat de heer *Berryer*, bijgestaan door den heer *Mandaroux-Vertamy* de verdediging had op zich genomen. De gezworenen hebben ten slotte den beschuldigden vrijgesproken.

— De akademie van opschriften en fraaije letteren heeft, ter vervanging van haar overleden lid, den heer *Champollion* de jonge, als lid der akademie benoemd den heer *Burnouff*, secretaris der asiatische societeit.

— Volgens eene opgave van een onzer dagbladen staan er thans op de onderscheiden werven van ons rijk 32 oorlogsfregatten, van tusschen de vijftig en zestig stukken, op stapel, namelijk te Brest acht, te Toulon vier, te Rochefort vijf, te Lorient acht, te Cherburg vier, te Saint-Servan drie.

(Heden geene notering der fondsen uithoofde van den zondag.)

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 4den Mei.

Aan de stenden van Keur-Hessen worden van alle zijden adressen aangeboden, om deze vergadering op het eenmaal genomen besluit, dat de teregtzittingen in zaken van misdrijf, door middel der drukpers gepleegd, niet openbaar zouden zijn, te doen terug komen. De commissie van onderzoek met de bewerking eener nieuwe redactie belast, heeft dezen algemeenen wensch, met het uitgedrukt verlangen der regering getracht overeen te brengen, en eenen middenweg gekozen, volgens welken genoemde teregtzittingen niet openbaar zouden zijn, maar bij dezelve slechts behalve de ambtenaren, een zeker getal vrienden of verwanten van de beschuldigden zouden worden toegelaten. Het is niet waarschijnlijk dat men zich in het algemeen met dezen voorslag zal te vreden houden, en in dat geval zoude dezelve alleen strekken, om de achting, vroeger aan de vergadering der standen toegebragt, meer en meer te doen afnemen; dezelve heeft reeds op dit oogenblik zoo veel van het vertrouwen harer committenten verloren, dat eenige liberale bladen zich niet ontzien de meerderheid met de regering op dezelfde lijn te plaatsen.

— De gravin *van Wrisberg*, welke onder de gevangenen behoorde, die in Brunswijk zijn gevat als een aanslag tegen den hertog beraamd hebbende, is in den nacht van den 28. April ontkomen; zij heeft zich van eene hoogte van 15 voeten door beddelakens uit een venster laten afzakken. Er zijn 1000 daalders op hare gevangenneming gesteld. Er hebben meerdere arrestatien in Brunswijk plaats gehad.

— De laatste tijdingen van Konstantinopel ontvangen, vermelden dat de benoemde veldmaarschalk *Hussein*-bassa den 12den April naar Scutarie zoude begeven, en aldaar zijn leger zoude vereenigen om eenige dagen later den veldtogt aan te vangen. Onder de nieuwe inrigtingen bij het leger ingevoerd, behoort die van eenen krijgsraad, voor welken alle die hunnen pligt verzuimen, zullen te regt staan. Aan den opperbevelhebber wordt daardoor de magt onthouden, om willekeurige straffen op te leggen.

MIJNE HERINNERINGEN.

IV.

LOTGEVALLEN VAN HANS B.

(Eene geschiedenis uit het gebied der waarheid.)

Toen *Hans* nog een klein *Hansje*, dat is te zeggen, een kleine, stoute en onbeschaafde jongen was, besloten zijne voogden, die er zij in het voorbijgaan gezegd — in groot getal waren, hem aan eenen verstandigen en regtschapen man tog te betrouwen, om te zien of er nog iets van dien knaap — die onder zijne vorige meesters niet te temmen was geweest en die hem, tot dien tijd toe, tot eenen regt liederlijken knaap hadden laten opgroeijen — iets te maken was.

De nieuwe voogd van *Hans* zag zeer goed in, dat de knaap uiterst dom en daarbij zeer verliederlijkt was, zelfs dat zijn uiterlijk voorkomen genoegzaam aantoonde, dat zijne opvoeding, zoo morele als physieke, geheel was verwaarloosd, en dat er veel zou moeten gedaan worden om hem tot een nuttig lid in de maatschappij te vormen. Wel verre van hierdoor afgeschrikt te worden, besloot W. v. N. (dit zijn de initialen van den naam des nieuwen voogds) de moeijelijke taak te ondernemen, en maakte een begin, met den snaak behoorlijk te laten reinigen; want vuil en smerig had hij hem overgenomen. *Hans* werd eerst onder de pomp gebragt en geschrobt, vervolgens nagewasschen en in een geheel nieuw pak gestoken, onder behoorlijke tucht gebragt; kreeg kundige meesters en ... begon werkelijk goed te leeren.

Ieder die *Hans* vroeger gekend had en hem nu na eenigen tijd wederom zag, verwonderde zich over het schoone, bloeijende voorkomen van den knaap, die, onder de leiding van den nieuwen voogd, iets goeds van zich deed hopen. *Hans* begon te lezen, cijferen en te bidden, ging vlijtig naar de kerk en scheen eenen vromen en oppassenden jongeling te zullen worden. Allen verheugden zich daarover; alleen sommige betweters — en dat slag van menschen vindt men overal — meenden *zoo iets* bij den knaap te bespeuren, dat niet goed was; zoo *iets*, dat schijnheiligheid beduidde; zoo *iets*, dat scheen aan te duiden, dat de snaak zijne liederlijke streken vroeg of laat wederom beginnen zou. Deze lastige menschen waarschuwden dan ook zijnen voogd, en raadden hem op zijne hoede te zijn, aan *Hans* zoo veel vrijheid niet te laten en hem strenger opzigters te geven, enz. Deze echter meende, dat men *Hans* verkeerd beoordeelde, en schreef de guitenstukken, die van tijd tot tijd door *Hans* werden uitgevoerd en aan den dag kwamen, aan zijn levendig gestel toe, hetgeen met der tijd en door de zedelijke kracht eener goede opvoeding wel bedaren zou.

Alles zoude zich misschien nog wel geschikt hebben, had zijn spelen en verkeer met andere liederlijke knapen de wijze inzigten van zijnen voogd niet tegengewerkt. *Hans* deed zijne eerste christelijke belijdenis, en van dit oogenblik af begon de jongen te bederven. Zonderling genoeg, daar gewoonlijk deze plegtigheid op de meeste jonge lieden eenen zedelijken invloed uitoefent, die doorgaans tot in rijpen ouderdom weldadig op het gemoed werkt; doch hier waren andere oorzaken.

Daar men nu in alle standen der maatschappij goede en slechte leden telt, en ook de waardigste stand, geen uitzondering op dezen algemeenen regel maakt, zoo wilde het ongeluk, dat *Hans*, bij dit gedeelte zijner opvoeding, in zeer slechte handen geraakt was. De man of mannen, want ik geloof dat hij er meerdere had, die geroepen waren, hem de eerste indruksels der schoonste zedeleer, de Christelijke godsdienst, te geven, was of waren de slechtste in hun soort.

Deze meenden zoo iets in den knaap te bespeuren, dat hun bijzonder in hunne oogmerken konde dienen; zij hadden namelijk *zoo iets* tegen zijnen voogd, en wilden nu door hunne leiding *Hans* als het werktuig gebruiken, om den voogd te benadeelen. Zij hadden niet mis gekeken; want *Hans* had van al zijne overige ondeugden, de *ondankbaarheid* geheel *intact* behouden, zoodat hij, ten bovenbedoelde einde zich [illegible] liet gebruiken. Deze nu gaven hem boeken te lezen, hielden redevoeringen, die voor de nog niet gevormde *hersenkast* van dien snaak in het geheel niet geschikt waren. De jongen begon zich nu meer te verwaarloozen, gooide de ruiten in de fatsoenlijke mans huizen in, stal het banket bij de bakkers voor de glazen weg en begon te redeneren; trokken zijne meesters hem daarop eens bij de ooren, dan hield hij zich weer voor eenigen tijd stil. Men waarschuwde hem bij herhaling, dat men den stok zoude gebruiken, en voor slaag was *Hans* bang, zeer bang. Zoo hield hij zich dan een poos tijds stil, doch dit geviel niet aan zijne raadgevers, die hem dagelijks voorpreekten, dat hij een veel te goede jongen was, om zich zoo te laten mishandelen; dat het eene schreeuwende ongeregtigheid zoude zijn, zulk eene *lieve jongen* (?) af te rossen, dat hij zulks niet moest dulden, en nog andere van die praatjes meer. » *De duivel!*" zeide *Hans*, » dat gevalt mij, die heeren [illegible] veel verstandiger dan mijnen voogd; dat moet ik eens beproeven, en gaat het de eerste keer goed, dan loop ik geheel onder den band weg."

Zoo gezegd, zoo gedaan; eenige liederlijke streken uitgevoerd, en daarna kregen zijne ooren wederom wat te lijden; doch, in plaats van gedwee te worden, schopte, trapte, tierde de jongen als een bezetenen, en riep [illegible] dan » *ik wil de libertüs*" (kwade raadgevers hadden hem dit gemaakt, dat dit *banket* beteekende). — Wat nu met zulk een vlegel te doen? Men wilde nog eens met goedheid proberen; doch ja! het was ligtelijk te zien, dat was zoo goed als gezegd: » *top, maar jongen!*" En wat was dan ook het gevolg? De jongen stal zijn *spaarpot*, ging naar de komedie en nadat hij daar een regt aardig *guitenstukje* had zien opvoeren, zeide *Hans*: » He! kijk dat is aardig, dat moet ik ook eens beproeven!" ging met een stok gewapend langs de straten, sloeg bij eenen boekdrukker de glazen in, stak het huis van een zijner leermeesters in den brand en joeg eindelijk al zijne opzigters weg; ware zijn voogd te huis geweest, dan had hij dezen misschien ook [illegible]

Weg waren nu alle vruchten eener zorgvuldig [illegible] opvoeding. *Hans* was grooter en sterker, doch [illegible] liederlijke *snaak* geworden. Haveloos zag hij [illegible] zijne wildheid had hij het tot nu toe [illegible] *modder*, *bloed* en *asch* bevuilt,

en als eenen regten landlooper liep hij nu, van alle banden vrij, langs de straten, luidkeels schreeuwende *libertait! libertait!* in de verwachting, dat de een of ander goede hals hem wat *banket* zoude koopen (de spaarpot was hem reeds door handige menschen uit den zak gestolen); doch helaas! niemand stoorde zich aan hem en te huis was niets meer te vinden; want zijne opzigters hadden de *banket-trommel* medegenomen.

Intusschen meende de voogd van *Hans* over het liederlijk gedrag van zijnen pleegzoon aan zijne vroegere voogden kennis te moeten geven, en hun raad te vragen, wat men met den jongen doen moest. Hij werd te meer daartoe genoopt, omdat deze, toen zij denzelven aan hem overgegeven hadden, in de eerste blijdschap van den liederlijken snaak kwijt te zijn, de belofte hadden gedaan, wanneer er met *Hans* geen huis te houden was en wanneer hij zich niet beterde, alsdan gezamenlijk hem tot *rede en gehoorzaamheid* te zullen brengen.

De boodschap kwam aan; tot eene familie-raad werd besloten en ooskrab-bende namen de leden plaats, keken elkander vriendelijk aan, namen een snuifje, niesden, hoesten, spuwden en..... *maakten een plas en lieten de zaak zoo als ze was!*

(*Het vervolg hierna.*)

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, 8 *Mei* 1832.				gebl
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, $2\frac{1}{2}$ pct. . *f*	$4\frac{3}{4}$	à	$43\frac{1}{2}$	$43\frac{5}{16}$
Uitgestelde schuld	$1\frac{5}{8}$	à	1	—
Kansbiljetten	16[illegible]	à	17	16[illegible]
Amortisatie Syndicaat, $4\frac{1}{2}$ pct. . .	71	à	72	[illegible]
Idem. idem., $3\frac{1}{2}$ pct. . . .	$56\frac{3}{4}$	à	$57\frac{3}{4}$	$57\frac{1}{2}$
Oorlogs-lasten 1830 à 5 pct. . . .	$89\frac{3}{4}$	à	$90\frac{3}{4}$	$90\frac{1}{4}$
Vrijw. geldl. 1831 à 6 pct. . . .	$94\frac{1}{4}$	à	95	$94\frac{5}{8}$
Nieuwe idem 1832 à 5 pct. . . .	$80\frac{1}{2}$	à	$81\frac{1}{2}$	$81\frac{1}{8}$
Schatkist-biljetten, 6 pct.	$99\frac{1}{4}$	à	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{3}{8}$
Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pct. . .	$83\frac{3}{4}$	à	$84\frac{1}{4}$	$84\frac{1}{8}$
FRANKRIJK, inschr. op 't Grootb 3 pct. . .	$69\frac{1}{2}$	à	70	$69\frac{3}{4}$
RUSLAND, Bij *Hope en Comp*, 5 pct. . .	$91\frac{3}{4}$	à	$92\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{4}$
Bij dezelfde $18\frac{28}{29}$, 5 pct. . .	$93\frac{3}{4}$	à	$94\frac{1}{4}$	$94\frac{1}{8}$
SPANJE, Certific. Amst., 5 pct. . . .	$49\frac{3}{4}$	à	$50\frac{1}{4}$	50
Dezelfde 3 pct.	$30\frac{1}{4}$	à	$30\frac{3}{4}$	$30\frac{1}{2}$
Uitgestelde schuld.	$6\frac{3}{4}$	à	7	$6\frac{15}{16}$

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.